

Förordning om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten;

SFS 2001:554

Utkom från trycket
den 3 juli 2001

utfärdad den 20 juni 2001.

Regeringen föreskriver¹ följande.

1 § Denna förordning gäller kvaliteten på

1. fiskvatten som skall utses enligt rådets direktiv 78/659/EEG av den 18 juli 1978 om kvaliteten på sådant sötvatten som behöver skyddas eller förbättras för att upprätthålla fiskbestånden², ändrat genom rådets direktiv 91/692/EEG³, och

2. musselvatten som skall utses enligt rådets direktiv 79/923/EEG av den 30 oktober 1979 om kvalitetskrav för skaldjursvatten⁴, ändrat genom rådets direktiv 91/692/EEG⁵.

Definitioner

2 § Med miljökvalitetsnorm och åtgärdsprogram menas detsamma i denna förordning som i 5 kap. miljöbalken.

3 § I denna förordning avses med

fiskvatten: strömmande eller stillastående sötvatten som behöver skyddas eller förbättras i kvalitet och där fiskar lever eller skulle kunna leva;

laxfiskvatten: fiskvatten där fiskar som lax, öring, röding, sik, siklöja, nors och harr lever eller skulle kunna leva;

annat fiskvatten: fiskvatten där fiskar som gädda, abborre, ål och karpfisk lever eller skulle kunna leva;

musslor: blötdjur som tillhör klasserna snäckor (*Gastropoda*) eller musslor (*Bivalvia*);

¹ Jfr rådets direktiv 78/659/EEG av den 18 juli 1978 om kvaliteten på sådant sötvatten som behöver skyddas eller förbättras för att upprätthålla fiskbestånden (EGT L 222, 14.8.1978, s. 1, Celex 31978L0659), ändrat genom rådets direktiv 91/692/EEG (EGT L 377, 31.12.1991, s. 48, Celex 31991L0692) och rådets direktiv 79/923/EEG av den 30 oktober 1979 om kvalitetskrav för skaldjursvatten (EGT L 281, 10.11.1979 s. 47, Celex 31979L0923), ändrat genom rådets direktiv 91/692/EEG (EGT L 377, 31.12.1991, s. 48, Celex 31991L0692).

² EGT L 222, 14.8.1978, s. 1 (Celex 31978L0659).

³ EGT L 377, 31.12.1991, s. 48 (Celex 31991L0692).

⁴ EGT L 281, 10.11.1979 s. 47 (Celex 31979L0923).

⁵ EGT L 377, 31.12.1991, s. 48 (Celex 31991L0692).

musselvatten: kustvatten eller bräckt vatten som behöver skyddas eller förbättras för att göra det möjligt för musslor att leva och växa till i dessa vatten;

riktvärde: värde som skall eftersträvas.

Tillämpningsområde

4 § Bestämmelserna i denna förordning om fiskvatten tillämpas på de fiskvatten som Naturvårdsverket föreskriver. Fiskvattnen skall klassificeras som laxfiskvatten eller annat fiskvatten. Innan föreskrifter meddelas skall Naturvårdsverket samråda med Fiskeriverket och berörda länsstyrelser.

5 § Bestämmelserna i denna förordning om musselvatten tillämpas på de musselvatten i Västra Götalands län som länsstyrelsen föreskriver.

Fiskvatten

6 § I bilaga 1 till denna förordning anges miljö kvalitetsnormer och riktvärden för laxfiskvatten och andra fiskvatten. Naturvårdsverket får föreskriva riktvärden för de parametrar för vilka riktvärden inte angetts i bilagan.

Miljö kvalitetsnormerna för ett fiskvatten skall uppfyllas senast inom fem år från det att denna förordning skall tillämpas på vattnet. Miljö kvalitetsnormerna får överskridas eller underskridas endast om vattnet på naturlig väg tillförts ämnen från omgivande mark eller om det särskilt angivits i bilaga 1.

7 § Länsstyrelsen skall upprätta och besluta om åtgärdsprogram för de fiskvatten som finns inom länet. För vatten som sträcker sig över flera län skall de berörda länsstyrelserna upprätta och besluta om ett gemensamt åtgärdsprogram.

I åtgärdsprogrammen skall, utöver vad som följer av 5 kap. 6 § miljöbalken, anges hur föroreningar skall bekämpas och hur riktvärdena i bilaga 1 skall kunna uppfyllas.

Musselvatten

8 § I bilaga 2 till denna förordning anges miljö kvalitetsnormer och riktvärden för musselvatten. Länsstyrelsen i Västra Götalands län får föreskriva riktvärden för de parametrar för vilka riktvärden inte angetts i bilagan.

Miljö kvalitetsnormerna för ett musselvatten skall uppfyllas senast inom sex år från det att denna förordning skall tillämpas på vattnet. Miljö kvalitetsnormerna får överskridas eller underskridas endast i fall av exceptionell väderlek eller vid exceptionella geografiska förhållanden.

9 § Länsstyrelsen i Västra Götalands län skall upprätta och besluta om åtgärdsprogram för musselvattnen. I åtgärdsprogrammen skall, utöver vad som följer av 5 kap. 6 § miljöbalken, anges hur föroreningar skall bekämpas och hur riktvärdena i bilaga 1 skall kunna uppfyllas.

10 § Varje länsstyrelse ansvarar för att kontroll äger rum av kvaliteten på fisk- och musselvatten inom länet. Kontrollen skall ske genom analys av vattenprover, andra typer av mätningar eller på annat lämpligt sätt.

Naturvårdsverket meddelar närmare föreskrifter om mätmetoder, beräkningsmodeller och redovisning av mätresultat avseende fiskvatten. Verket meddelar även de föreskrifter som behövs för att enligt artikel 6 i direktiv 78/659/EEG bedöma om en miljökvalitetsnorm är uppfylld.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län meddelar närmare föreskrifter om mätmetoder, beräkningsmodeller och redovisning av mätresultat avseende musselvatten. Länsstyrelsen meddelar även de föreskrifter som behövs för att enligt artikel 6 i direktiv 79/923/EEG bedöma om en miljökvalitetsnorm är uppfylld.

11 § Om kontrollen av kvaliteten på ett fisk- eller musselvatten visar att en miljökvalitetsnorm inte uppnås, skall länsstyrelsen undersöka om detta beror på en tillfällighet, naturliga orsaker eller föroreningar. När orsaken har fastställts, skall länsstyrelsen vidta lämpliga åtgärder.

12 § Om kvaliteten på ett fiskvatten är avsevärt bättre än vad som följer av miljökvalitetsnormerna i bilaga 1, får Naturvårdsverket besluta om en lägre provtagningsfrekvens än vad som annars gäller. Om ett sådant vatten inte är förorenat eller om det inte finns någon risk för försämring av vattenkvaliteten, får Naturvårdsverket besluta att provtagning inte behövs.

Om kvaliteten på ett musselvatten är avsevärt bättre än vad som följer av miljökvalitetsnormerna i bilaga 2, får Länsstyrelsen i Västra Götalands län besluta om en lägre provtagningsfrekvens än vad som annars gäller. Om ett sådant vatten inte är förorenat eller om det inte finns någon risk för försämring av vattenkvaliteten, får länsstyrelsen besluta att provtagning inte behövs.

13 § Åtgärder som vidtas till följd av denna förordning får inte leda till ökade föroreningar av vatten.

14 § När ett åtgärdsprogram har beslutats skall länsstyrelsen sända en kopia av programmet till Naturvårdsverket samt de myndigheter och kommuner som berörs.

Rapportering till Europeiska gemenskapernas kommission

15 § Naturvårdsverket skall lämna rapporter till Europeiska gemenskapernas kommission enligt artikel 2.1 i rådets direktiv 91/692/EEG om att standardisera och rationalisera rapporteringen om genomförandet av vissa direktiv om miljö⁶.

Naturvårdsverket skall upplysa Europeiska gemenskapernas kommission om vilka fiskvatten och musselvatten som denna förordning skall tillämpas på. Om miljökvalitetsnormerna inte uppfyllts i sådana fall som anges i 6 §

⁶ EGT L 377, 31.12.1991, s. 48 (Celex 31991L0692).

andra stycket eller 8 § andra stycket, skall Naturvårdsverket även upplysa kommissionen om detta.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 september 2001.
 2. Naturvårdsverket skall senast den 1 april 2002 meddela föreskrifter enligt 4 §.
 3. Länsstyrelsen i Västra Götalands län skall senast den 1 april 2002 meddela föreskrifter enligt 5 §.

På regeringens vägnar

KJELL LARSSON

Kathrin Flossing
(Miljödepartementet)

Miljökvalitetsnormer och riktvärden för laxfiskvatten

	Parameter	Riktvärde	Miljökvalitetsnorm
1.	Temperatur (°C)		a) Temperatur som mäts upp nedströms från en plats där hett utsläpp sker (på blandningszonens gräns) får inte överstiga den normala, opåverkade vattentemperaturen med mer än 1,5°C. Temperaturgränsen i första stycket får överskridas inom geografiskt begränsade områden, om länsstyrelsen förvisar sig om att inga skadliga konsekvenser uppstår för en balanserad utveckling av fiskpopulationen. b) Heta utsläpp får inte leda till att temperaturen nedströms från platsen där hett utsläpp sker (vid blandningszonens gräns) överstiger 21,5°C. Under fortplantningstiden för arter som är i behov av kallt vatten vid fortplantningen gäller temperaturgränsen 10°C. Denna temperaturgräns gäller bara för vattendrag där sådana arter finns. Temperaturgränserna i första och andra styckena får överskridas under 2 procent av tiden. De får också överskridas i fall av exceptionell väderlek eller på grund av särskilda geografiska förhållanden (jfr 6 § andra stycket).
2.	Upplöst syre (O ₂)		≤ 9 mg/l vatten Om koncentrationen av syre faller under 6 mg/l skall länsstyrelsen förvisa sig om att detta inte inverkar skadligt på en balanserad utveckling av fiskpopulationen.

	Parameter	Riktvärde	Miljö kvalitetsnorm
3.	pH		6–9 Får överskridas i fall av exceptionell väderlek eller på grund av särskilda geografiska förhållanden (jfr 6 § andra stycket). Artificiellt skapade pH-variationer får i förhållande till opåverkade värden avvika med högst 0,5 pH-enheter i området mellan pH 6 och pH 9, förutsatt att variationerna inte för med sig att andra ämnen som finns i vattnet blir mer skadliga.
4.	Uppslam- made fasta substanser	≤ 25 mg/l vatten Riktvärdet får överskridas i fall av exceptionell väderlek eller på grund av särskilda geografiska förhållanden (jfr 6 § andra stycket).	
5.	Syreförbrukning (BOD ₅)	≤ 3 mg O ₂ /l vatten	
6.	Nitriter (NO ₂)	≤ 0,01 mg/l vatten	
7.	Fenolföreningar (C ₆ H ₅ OH)		Fenolföreningar får inte finnas i sådan omfattning att det påverkar smaken på fiskköttet.
8.	Mineralolja- baserade kolväten		Petroleumprodukter får inte finnas i sådana halter att de – bildar en synlig hinna på vattenytan eller beläggningar på strandkanten, – tillför en ”kolvätekaraktär” till fiskens smak, eller – har effekter som är skadliga för fisk.
9.	Ammoniak (icke-joniserat ammonium, NH ₃)	≤ 0,005 mg/l vatten	≤ 0,025 mg/l vatten
10.	Ammonium, totalt (NH ₄)	≤ 0,04 mg/l vatten	≤ 1 mg/l vatten

	Parameter	Riktvärde	Miljökvalitetsnorm
11.	Restklor, totalt (HOCl)		$\leq 0,005$ mg/l vatten
12.	Zink, totalt (Zn)		$\leq 0,3$ mg/l vatten Värdet gäller vid en Vattenhårdhet på 100 mg CaCO ₃ /l vatten. För andra vattenhårdheter anges miljö-kvalitetsnormer nedan.
13.	Upplöst koppar (Cu)	$\leq 0,04$ mg/l vatten Värdet gäller vid en vattenhårdhet på 100 mg CaCO ₃ /l. För andra vattenhårdheter anges riktvärden nedan.	

Miljökvalitetsnormer och riktvärden för andra fiskvatten

	Parameter	Riktvärde	Miljökvalitetsnorm
1.	Temperatur (°C)		Det som gäller för laxfiskvatten gäller också för andra fiskvatten. Den temperatur som anges i punkt 1 a) första stycket för laxfiskvatten skall emellertid vara 3°C för andra fiskvatten och den temperatur som anges i punkt 1 b) första stycket skall vara 28°C för andra fiskvatten.
2.	Upplöst syre (O ₂)		≤ 7 mg/l vatten Om koncentrationen av syre faller under 4 mg/l skall länsstyrelsen förvissa sig om att detta inte inverkar skadligt på en balanserad utveckling av fiskpopulationen.
3.	pH		6–9 Får överskridas i fall av exceptionell väderlek eller på grund av särskilda geografiska förhållanden (jfr 6 § andra stycket).

	Parameter	Riktvärde	Miljö kvalitetsnorm
			Artificiellt skapade pH-variationer får i förhållande till opåverkade värden avvika med högst 0,5 pH-enheter i området mellan pH 6 och pH 9, förutsatt att variationerna inte för med sig att andra ämnen som finns i vattnet blir mer skadliga.
4.	Uppslam- made fasta substanser	≤ 25 mg/l vatten Får överskridas i fall av exceptionell väderlek eller på grund av särskilda geografiska förhållanden (jfr 6 § andra stycket).	
5.	Syreförbrukning (BOD ₅)	≤ 6 mg O ₂ /l vatten	
6.	Nitriter (NO ₂)	≤ 0,03 mg/l vatten	
7.	Fenolföreningar (C ₆ H ₅ OH)		Fenolföreningar får inte finnas i sådan omfattning att det påverkar smaken på fiskköttet.
8.	Mineralolja- baserade kol- väten		Petroleumprodukter får inte finnas i sådana halter att de – bildar en synlig hinna på vattenytan eller beläggningar på strandkanten, – tillför en ”kolvätekaraktär” till fiskens smak, eller – har effekter som är skadliga för fisk.
9.	Ammoniak (icke joniserat ammonium, NH ₃)	≤ 0,005 mg/l vatten	≤ 0,025 mg/l vatten
10.	Ammonium, totalt (NH ₄)	≤ 0,2 mg/l vatten	≤ 1 mg/l vatten
11.	Restklor, totalt (HOCl)		≤ 0,005 mg/l vatten

	Parameter	Riktvärde	Miljö kvalitetsnorm
12.	Zink, totalt (Zn)		$\leq 1,0$ mg/l vatten Värdet gäller vid en vattenhårdhet på 100 mg CaCO ₃ /l vatten. För andra vattenhårdheter anges miljö kvalitetsnormer nedan.
13.	Upplöst koppar (Cu)	$\leq 0,04$ mg/l vatten Värdet gäller vid en vattenhårdhet på 100 mg CaCO ₃ /l vatten. För andra vattenhårdheter anges riktvärden nedan.	

Miljö kvalitetsnormer för den totala mängden zink vid olika vattenhårdheter

	Vattenhårdhet (mg CaCO ₃ /l vatten)			
	10	50	100	500
Laxfiskvatten (mg Zn/l vatten)	0,03	0,2	0,3	0,5
Andra fiskvatten (mg Zn/l vatten)	0,3	0,7	1,0	2,0

Riktvärden för upplöst koppar vid olika vattenhårdheter

	Vattenhårdhet (mg CaCO ₃ /l vatten)			
	10	50	100	300
mg Cu/l vatten	0,005	0,022	0,04	0,112

Miljökvalitetsnormer och riktvärden för musselvatten

	Parameter	Riktvärde	Miljökvalitetsnorm
1.	pH		7–9
2.	Temperatur (°C)	Ett utsläpp som påverkar musselvatten får inte orsaka att vattnets temperatur överstiger temperaturen hos vatten som inte har påverkats på detta sätt med mer än 2°C.	
3.	Färgtal		Ett utsläpp som påverkar musselvatten får inte orsaka att vattnets färg efter filtrering avviker från färgen på vatten som inte har påverkats på detta sätt med mer än 10 mg Pt/l.
4.	Suspenderad substans mg/l		Ett utsläpp som påverkar musselvatten får inte orsaka att den suspenderade substans som vattnet innehåller överstiger innehållet i vatten som inte har påverkats på detta sätt med mer än 30 %.
5.	Salthalt ‰	12–38 ‰	≤ 40 ‰ Ett utsläpp som påverkar musselvatten får inte orsaka att vattnets salthalt överstiger salthalten i vatten som inte har påverkats på detta sätt med mer än 10 %.
6.	Mättnadsgrad i löst syre %	≥ 80 %	≥ 70 % (medelvärde) Om en enskild mätning skulle ge ett värde lägre än 70 %, skall mätningen göras om. En enskild mätning får inte ge ett värde mindre än 60 % utom i fall då detta inte är till skada för musselbeståndens tillväxt.

	Parameter	Riktvärde	Miljökvalitetsnorm
7.	Kolväten från mineraloljor		Kolväten får inte förekomma i musselvatten i sådana kvantiteter att de – ger en synlig beläggning på vattenytan eller en beläggning på musslor eller – har en skadlig inverkan på musslor.
8.	Organiska halogenföreningar	Koncentrationen av varje ämne i musslornas kött skall vara så låg att den bidrar till en hög kvalitet hos musselprodukter.	Koncentration av varje ämne i musselvatten eller i musselkött får inte vara lika med eller överstiga en nivå som har skadliga följder för musslorna och deras larver.
9.	<i>Metaller</i> Silver Ag Arsenik As Kadmium Cd Krom Cr Koppar Cu Kviksilver Hg Nickel Ni Bly Pb Zink Zn	Koncentrationen av varje ämne i musslans kött skall vara så låg att den bidrar till en hög kvalitet hos musselprodukter.	Koncentrationen av varje ämne i musselvatten eller i musselkött får inte överstiga en nivå som har skadliga följder för musslorna och deras larver. Metallernas synergieffekter skall beaktas.
10.	Fekala kolibakterier/100 ml	≤ 300 i musselkött och vätska innanför skal.	
11.	Ämnen som påverkar smaken på musslorna		Koncentrationen lägre än vad som kan antas påverka smaken på musslorna.

